

NATURA 2000

TIETOLOMAKE

Luonnonvaraisten lintujen suojelusta annettu neuvoston direktiivi 2009/147/EY sekä luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annettu neuvoston direktiivi 92/43/ETY

TIETOLOMAKE

Erityissuojelualueille (SPA), ehdotuksille yhteisölle tärkeiksi alueiksi (pSCI), yhteisölle tärkeille alueille (SCI) ja erityisten suojelutoimien alueille (SAC)

1. ALUEEN TUNNISTUS**1.1. TYYPPI**

B

1.2. ALUEEN KOODI

FI0900011

1.3 ALUEEN NIMI:

Hitonhauta-Kylmähauta-Hirvasjoki

1.4. ENSIMMÄINEN TÄYTTÖAJANKOHTA

199608

1.5. PÄIVITYSAJANKOHTA

200205

1.6. VASTUUTAHO:

Metsähallitus

1.7. AJANKOHTA, JONA ALUE ON ILMOITETTU JA OSOITETTU/LUOKITELTU ERITYISALUEEKSI

Ajankohta, jona alue on luokiteltu SPA-alueeksi:

Kansallinen oikeusperusta SPA-alueen osoittamiselle:

Ajankohta, jona aluetta on ehdotettu SCI-alueeksi:

Ajankohta, jona alue on vahvistettu SCI-alueeksi (*):

Ajankohta, jona alue on osoitettu SAC-alueeksi:

Kansallinen oikeusperusta SAC-alueen osoittamiselle:

Huomautus/huomautukset (**):

(*) (*) Valinnainen kenttä. Ympäristöasioiden pääosasto dokumentoi ajankohdan, jona alue on vahvistettu SCI-alueeksi (asiaa koskevan EU-luettelon hyväksymispäivä).

(**) (**) Valinnainen kenttä. Huomautuksia voidaan antaa esimerkiksi sellaisten alueiden luokittelu- tai osoittamisajankohdista, jotka koostuvat alunperin erillisistä SPA- ja /tai SCI-alueista

2. ALUEEN SIJAINTI

2.1 ALUEEN KESKIPISTE (desimaaliasteina)

Pituusaste

25,7422

Leveysaste

62,4928

2.2 PINTA-ALA (ha):

132,00

2.3 MERIPINTA-ALAN OSUUS (%):

0

2.4 PITUUS (km):

2.5 HALLINNOLLINEN ALUEKODI JA -NIMI:

NUTS II -tason koodi

FI19

Unionin alueen nimi

Länsi-Suomi

2.6 LUONNONMAANTIETEELLISET VYÖHYKKEET:

☐ Alppivyöhyke (% (*))☐ Atlantin vyöhyke (% (*))☐ Mustanmeren vyöhyke (% (*))☒ Boreaalinen vyöhyke (% (*))☐ Mannervyöhyke (% (*))☐ Makaronesian vyöhyke (% (*))☐ Välimeren vyöhyke (% (*))☐ Pannonian vyöhyke (% (*))☐ Arovyöhyke (% (*))

(*) Jos alue sijitsee useammalla kuin yhdellä luonnonmaantieteellisellä vyöhykkeellä, ilmoitetaan peittävyysprosentti kullakin vyöhykkeellä (valinnainen).

3. TIEDOT ALUEEN EKOLOGIASTA

3.1. ALUEELLA ESIINTYVÄT LUONTOTYYPIT SEKÄ ALUEEN ARVIOINTI NIIDEN OSALTA:

Liitteen I mukaiset luontotyypit						Alueen arviointi			
Koodi	PF	NP	Pinta-ala (ha)	Luolat (lkm)	Tietojen laatu	A B C D	A B C		
						Edustavuus	Suhteellinen pinta-ala	Suojelu	Yleisarviointi
3160			1		G	C	C	B	C
3260			0,4		G	B	C	B	B
7140			2,3		G	B	C	B	C
7160			3		G	A	C	B	B
7230			4		M	B	C	B	B
8220			18		P	B	C	B	B
9010			11		G	C	C	B	C
9050			3		G	B	C	B	B
9060			7		M	B	C	C	C
91D0			3		G	B	C	B	C

PF: Merkitään "x" ensisijaisuuden ilmoittamiseksi, jos luontotyyppivoi esiintyä sekä ensisijaisesti suojeltavassa että muussa muodossa (6210, 7130, 9430)

NP: Merkitään "x", jos luontotyyppiä ei enää esiinny alueella (valinnainen)

Pinta-ala: Ilmoitettaessa voidaan käyttää desimaaliarvoja

Luolat: Jos luontotyypeistä 8310 ja 8330 (luolat) ei ole saatavilla arvioita pinta-alasta, ilmoitetaan luolien lukumäärä

Tietojen laatu: G = "Hyvä" (esimerkiksi tutkimusten perusteella), M = "Kohtalainen" (esimekiksi osittaisten tietojen ja ekstrapolaation perusteella), P = "Huono" (esimerkiksi karkea arvio)

3.2 DIREKTIIVIN 2009/147/EY 4 ARTIKLAN JA DIREKTIIVIN 92/43/ETY LIITTEEN II MUKAISET LAJIT SEKÄ ALUEIDEN ARVIOINTI NÄIDEN OSALTA

Laji				Alueen populaatio					Alueen arviointi					
Ryh-mä	Koodi	Tieteellinen nimi	S	NP		Koko		Yksikkö	Luok-ka	Tietojen laatu	Popu-laatio	Suo-jelu	Eristy-neisyys	Yleis-arv.
					Tyyppi	Minimi	Maks.							
I	1037	Ophiogomphus cecilia			p				R	G	C	A	C	C
M	1910	Pteromys volans			P	1	5	i		G	C	A	C	B
P	1951	Cinna latifolia			P	500	600	fstems		G	C	A	C	B
P	1980	Cephalozia macounii			P	1	5	logs		G	B	B	C	B

3.3 MUUT TÄRKEÄT KASVI- ja ELÄINLAJIT

Laji					Alueen populaatio				Perustelut					
					Koko		Yksikkö	Luok- ka	Liite		Muut luokat			
Ryhmä	Koodi	Tieteellinen nimi	S	NP	Minimi	Maksimi				IV	V	A	B	C
B	A264	Cinclus cinclus						P			X			
Fu		Haploporus odorus						P			X			
Fu		Lycoperdon caudatum						V			X			
I		Anacaena globulus						P			X			
I		Myllaena brevicornis						P			X			
I		Ulomyia cognata						P			X			
L		Peltigera venosa						P			X			
P		Anastrophyllum hellerianum						P			X			
P		Bazzania tricenata						P			X			
P		Carex buxbaumii						R						X
P		Carex dioica						R						X
P		Carex rhynchophysa						R			X			
P		Conocephalum salebrosum						P			X			
P		Dactylorhiza incarnata						R						X
P		Galium odoratum						R			X			
P		Geocalyx graveolens						P			X			
P		Impatiens noli-tangere						R						X
P		Jungermannia leiantha						P			X			
P		Marsupella sphacelata						P			X			
P		Petasites frigidus						R						X
P	Plagiothecium latebricola						P			X				
P	Plagiothecium platyphyllum						P			X				
P	Poa remota						R			X				
P	Riccardia palmata						P			X				
P	Trichocolea tomentella						P			X				

Ryhmä: A = Sammakkoläimet, B = Linnut, F = Kalat, FU = Sienet, I = Selkärangattomat, L = Jäkeläiset, M = Nisäkkäät, P = Kasvit ja R = Matelijat

Koodi: Lintujen ja liitteiden IV ja V lajien osalta tulisi tieteellisen nimen lisäksi käyttää viiteportaaliin annettua koodia.

S: Merkitään ”kyllä”, kun laji koskevat tiedot ovat arkaluontoisia ja niitä sen vuoksi ei aseteta yleisesti saataville

NP: Merkitään ”x”, jos laji ei enää esiinny alueella (valinnainen)

Tyyppi: p = pysyvä, r = pesivä/lisääntynyt, c = levähtävä, w = talvehtiva (kasvien ja muiden kuin muuttavien lajien osalta merkitään ”pysyvä”)

Yksikkö: i = yksilöt, p = parit tai muut yksiköt populaatioyksiköitä ja koodeja koskevan standardoidun luettelon mukaisesti ottaen huomioon luontotyyppidirektiivin 12 ja 17 artikla (raportointi) (ks. viiteportaali).

Luokka (runsaslajiluokat): C = Yleinen, R = Harvinainen, V = Hyvin harvinainen, P = Esiintynyt.

Perusteluluokat: IV, V: Luontotyyppidirektiivin liitteissä IV ja V olevat lajit, A: Kansallinen punainen lista, B: Kotoperäinen (endeemi), C: Kansainväliset yleissopimukset ja D: muu syy

Tietojen laatu: G = ”Hyvä” (esimerkiksi tutkimusten perusteella), M = ”Kohtalainen” (esimerkiksi osittaisen tietojen ja ekstrapolaation perusteella), P = ”Huono” (esimerkiksi karkea arvio) ja DD = ”Ei tietoa” (tätä luokkaa käytetään vain, jos populaation koosta ei voida tehdä edes karkeaa arviota; tässä tapauksessa populaation kokoa koskeva kenttä voidaan jättää tyhjäksi, mutta runsaslajiluokkia koskeva kenttä on täytettävä).

4. ALUEEN KUVAUS

4.1. ALUEEN YLEISPIIRTEET:

Koodi	Luontotyyppiluokka	Peittävyys (%)
N06	Sisävedet: järvet ja lammet sekä virtaavat vedet	1
N07	Suot ja rantakasvillisuus	10
N16	Lehtipuumetsät	2
N17	Havupuumetsät	87
LUONTOTYYPPIEN KOKONAIPEITTÄVYYS		100 %

ALUEEN MUUT OMINAISPIIRTEET

Ympäristö- ja luontoarvoltaan hyvin monipuolinen ja merkittävä alue, joka koostuu kolmesta erillisestä osa-alueesta: Hitonhaudasta, Kylmäpuron lähteiköstä ja Hirvasjoesta.

Hitonhaudan alue sijaitsee Laukaan luoteisosassa. Hitonhaudan länsi- ja pohjoisosassa on arvokas harjualue syvän harjuhaudan jakamine rinnakkaisselänteineen. Harjualue liittyy kasvistollisesti merkittävään ja geologisesti erittäin merkittävään rotkovajoamaan. Alueella on karuja kallioita, jyrkäniteitä, lohkarieikkoja, silokallioita, luolamaisia onkaloita, kallioterasseja ja hyllyjä. Hitonhaudan kallioalue on pääosin harvaa kalliomännikköä. Rotkossa kasvaa useita vaateliaita lehtokasveja, mm. hajuheinää runsaasti. Hitonhaudan koillisosassa sijaitseva Piilolampi on maisemallisesti hieno, kalliorantainen metsälampi. Piilolammen laskupuron varressa on lähteitä, tiikupintakasvillisuutta, lettorämettä ja mesotrofista sararämettä sekä kosteaa ja tuoretta lehtoa.

Äänekosken ja Uuraisten rajalla sijaitseva Kylmäpuron lähteikkö kuuluu Keski-Suomessa hyvin harvinaisiin rinne- ja lähteikkösoihin. Suon ja sen reunasta jyrkkänä kohoavan harjukankaan rajan tuntumassa on sekä avolähteitä että tiikupintoja. Lähteikössä kasvaa harvinaisia vaateliaita kasvilajeja.

Hirvasjoki on hiekkapohjainen, leveä, matala ja kohtalaisen nopeasti virtaava joki. Vesi on silmämääräisesti arvioituna hyvää ja kirkasta. Yläjuoksulla joki virtaa syvällä kanjonissa, alajuoksulla jokilaakso leveämpi. Joen varressa tavataan pienialaisesti rehevää lehto- ja korpikasvillisuutta.

4.2. ALUEEN LUONNE JA MERKITYS

Erittäin monipuolinen ja merkittävä alue sekä ympäristö- että luontoarvoltaan. Kohteella esiintyy harvinaisia biotooppeja ja Keski-Suomessa uhanalaisia kasvilajeja (kohta 3.3., muut tärkeät lajit). Hitonhaudan rotkolaakso on geologisesti erittäin arvokas muodostuma. Uhkana voivat olla metsän hakkuut ja ojitukset. Piilolammen laskupuron rehevien suojuottien kuivuminen on uhkana tuoreen ojankaivuun takia. Tiet ovat paikoin vaikuttaneet alueiden luonnontilaan.

Suojelutavoitteen määrittely:

Kaikki tietolomakkeen taulukoissa 3.1 ja 3.2 mainitut luontotyyppit ja lajit kuuluvat alueen suojeluperusteisiin ja kaikkien niiden suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa.

Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita:

- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys.

4.3 UHAT, KUORMITUKSET JA TOIMET, JOILLA ON VAIKUTUKSIA ALUEESEEN**Kaikkein tärkeimmät vaikutukset ja toimet, joilla on suuria vaikutuksia alueeseen**

KIELTEISET VAIKUTUKSET				MYÖNTEISET VAIKUTUKSET			
ARVIOINTI-SKAALA	UHAT JA KUORMITUKSET (koodi)	PILAANTU-MINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)	ARVIOINTI-SKAALA	TOIMET, HOITO (koodi)	PILAANTU-MINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)

Muita tärkeitä vaikutuksia, joilla kohtalaisia/vähäisiä vaikutuksia alueeseen

KIELTEISET VAIKUTUKSET				MYÖNTEISET VAIKUTUKSET			
ARVIOINTI-SKAALA	UHAT JA KUORMITUKSET (koodi)	PILAANTU-MINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)	ARVIOINTI-SKAALA	TOIMET, HOITO (koodi)	PILAANTU-MINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)
M	B02		i				
M	J02.01		i				
M	D01.01		i				
L	J02.01		o				
L	D01.02		o				

Arviointiskaala: H = suuri, M = kohtalainen, L = vähäinen

Pilaantuminen: N = Typpikuormitus, P = Fosfori-/fosfaattikuormitus, A = Happokuormitus/hapettuminen, T = Toksiset epäorgaaniset kemikaalit, O = Toksiset orgaaniset kemikaalit, ja X = Monenlaisia pilaavia aineita.

i = sisäpuolella, o = ulkopuolella, b = sekä sisä- että ulkopuolella.

4.4 OMISTUSSUHTEET (valinnainen)

	Tyyppi	(%)
Julkinen	Kansallinen/liittovaltion taso	49
	Valtio/maakunta	
	Paikallinen/kunnallinen	
	Muu julkinen	
	Yhteisomistus	
	Yksityinen	51
	Ei tiedossa	
	Yhteensä	100

4.5 TIETOLÄHTEET (VALINNAINEN)

Toivanen, T., Hallman, J. & Tähtö, V.: maastoinventointi 11.7. 2000.

Husa, J. & Kontula, T. 1997: Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Keski-Suomen läänissä. - Suomen ympäristökeskuksen moniste 71. (Tieteellinen julkaisu, avainsanat: kallioalueet, luonnonarvot, maisema-arvot, Keski-Suomen lääni)

Väliavaara, R. ym. 1991: Uhanalaiset kasvit Keski-Suomessa. Keski-Suomen liitto, julkaisu A2. 324 s. (Tieteellinen julkaisu, avainsanat: uhanalaiset lajit, kasvitiede, luonnonsuojelu, ympäristönsuojelu, seutukaavoitus)

Hallman, J. & Virnes, P. 17.6., 18.6. ja 24.6.1996: Natura 2000 -maastoinventointitiedot. Keski-Suomen Ympäristökeskus. (Julkaisematon).

Sundell, P. & Saari, V. 1986: Jyväskylän maalaiskunnan ja Laukaan uhanalaiset kasvit. - Jyväskylän Yliopiston Biologian Laitoksen Tiedonantoja 47:1-74. (Tieteellinen julkaisu)

Suomen Akatemia ja Keski-Suomen seutukaavaliitto 1978: Keski-Suomen harjututkimus. (Julkaisematon)

tieteellinen selvitys)

Keski-Suomen seutukaavaliitto 1981: Keski-Suomen harjuluonto. - Keski-Suomen seutukaavaliitto, julkaisu nro 63 sarja B. 100 s. (Tieteellinen julkaisu)

Tietokantatäydennys 2016:

Metsähallitus 2013: Luontotyyppi-inventointi. MHGIS ja YSAGIS -tietokannat, luontotyyppi-aineisto 15.11.2013.

Suomen ympäristökeskus 2013: Hertta (Eliölajit-tietojärjestelmä) 1.1.2013.

Natura 2000 tietokantatäydennyksen maastotyöt 2001. Keski-Suomen ympäristökeskus.

Linkit:

5. ALUEEN SUOJELUN TILA (VALINNAINEN)

5.1 SUOJELUALUETYYPIT KANSALLISELLA JA ALUEELLISELLA TASOLLA

Koodi	Peittävyys (%)
-------	----------------

FI16	3
------	---

FI00	97
------	----

5.2 ALUEEN YHTEYDET MUIHIN ALUEISIIN:

-osoitettu kansallisella tai alueellisella tasolla

Tyyppin koodi	Alueen nimi	Tyyppi	Peittävyys (%)
---------------	-------------	--------	----------------

-osoitettu kansainvälisellä tasolla

Tyyppi	Alueen nimi	Tyyppi	Peittävyys (%)
--------	-------------	--------	----------------

5.3 ALUEEN OSOITTAMINEN

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

- Hitonhaudan alue: Rauhoitettu LH:-päätöksillä 4,1ha, soidensuojelun perusohjelma, arvokkaat kallioalueet, K-S:n pienvesiselvitys, seutukaavan 1. vk SU, 2.-3. SL ja 5.vk SL 615, osa ostettu suojelutarkoituksessa
- Kylmähauta/Kylmäpuron lähteikkö: Soidensuojelun perusohjelma, seutukaavan 2. vk SL, 5. vk SL 616
- Hirvasjoki: K-S:n pienvesiselvitys

Suojelun toteuttamiskeinot:

- Hitonhauta: Luonnonsuojelulaki
- Kylmäpuron lähteikkö: Luonnonsuojelulaki
- Hirvasjoki: Metsälaki, vesilaki, rakennuslaki

6. ALUEEN HOITO

6.1 ALUEEN HOIDOSTA VASTAAVA(T) TAHO(T):

Keski-Suomen ELY-keskus

Metsähallitus

6.2 HOITOSUUNNITELMA(T):

Onko hoitosuunnitelma laadittu?

☐

Kyllä

Nimi:

Linkki:

☐

Ei, mutta valmisteilla

☒

Ei

6.3 SUOJELUTOIMET

7. ALUEEN KARTTA

INSPIRE ID -tunnus:

Onko kartta toimitettu PDF-tiedostona? (valinnainen)

☐

Kyllä

☐

Ei

Tiedot alkuperäisestä kartasta, jota käytetty sähköisten rajausten digitoimisessa (valinnainen).